

מוז:

כל הנשבעין פרק שביעי שבועות

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) לעיל לט: (ב) כהן משיח
(ג) כ"ב לז: (ד) זכר
(ה) כ"ב לז: (ו) כ"ב לז: (ז) כ"ב לז:
מקור דף מה: (ח) זכר לז:
ע"כ: (י) זכר לז: (יא) זכר לז:
זכר לז:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ב) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ג) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ד) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ה) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ו) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ז) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ח) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(ט) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם
(י) רש"י ד"ה ויניחם את
המקום (שם) שם

גליון הש"ס

גם: קרב לזכר דה"ה
עין פסוק ד"ה ע"כ
פס' ד"ה ה"ה:

רבינו חננאל

אי אמרת אביו כי האי
גוונא מייחב שבעה וכו'
המחבר שבעה ואינו
יכול לישבע משלו. ה"ה
נמי כיון דאמר לא חננאל
ושבועה ליה. ושבועה
בפסוק ליכא הלכך משלם.
אצטריך קרא לויכוח
בכי האי גוונא מייחב שבעה
אי אמרת כי האי גוונא
פסור אצטריך קרא
לויכוח גבי יורשין: וכן
ושבועה דאמר מחבר
שבועה שאינו יכול
לישבע פסור לו. שאין
אדם מוריש שבועה לבניו.
האי שבועה ה' תהיה בין
שניהם מאי רש"י ביה.
ואמר רש"י ביה (כר)
דחנניא: (לכדחנניא) שבעה
בן טרפון אומר שבועה
ה' תהיה בין שניהם
שהשבעה חלה על
שניהם כלומר לא אפשר
שאין אחד מהם על שקר
או התוכה חובע בהם
לו עליו ומשביעו בשם
לפיכך השבועה חלה על
המשיבע בבתם. אי
השבעה כופר ונעשה על
שקר. ועוד (אמר) שמעון
בן טרפון משלם.
הה"ה אמר אהרן לעוקב
אחא הכהן. פירוש שכן
לו מקום ונשים לניאוף
מניין שחייב. ה"ל לא
תנאף לא תגרום יאוף.
בין שבעה פרת שמעון
בן טרפון אומר חרות
ויניחם באהלו של מקום
והא דכתיב באהלים
בכרית הוא. עד הנהר
הגדול נהר פרת. שמעון
בן טרפון אומר קרב ללבי
דאחא ואידען. פירוש
כיון שבעה פרת שמעון
(גבול) ארץ ישראל נקרא
נהר הגדול: והא דאמר
בפרק השואל את הפרה
ובבבליה. זה המקום
במלכות הכי רמי עסק
שבועה כדכרך דאמר פנה
לי בידך וזהו אומר רמי
לך בידך אלא: ויחשבו
אחי יורש מתוך שאינו
יכול לישבע משלם. ע"כ
דכ"ב רבא בזה המקום ה' וזהו
שאינו רבא בזה המקום.

אביו כי האי גוונא מייחב. שבעה ומתוך שאינו יכול לישבע דהא
אינו יודע קאמר לישלם היינו דאצטריך קרא למעוטיה למיפטר
היורש בטוען טענה זו: לעוקב אחר המנאף. נעשה לו אצטורופוס
להרגיל לו נשים לניאוף: פרסם. את הארץ: ויניחם. את המקום
שהשכין את (א) שבתו בינו: קרב
ללבי דהיא ואידען. אם נעשה נמשח
בשמן מהא דגם משח בגניעמו. כלומר
פרת הוא קטן משלם נהרות שהוא
מנוי אללם לבסוף והנהר הרביעי הוא
פרת (בדלש"ט) וכן הוא קורא אומר
נהר גדול בשביל שהוא מזכר כהן
על שם א"י שהיא משונה מזכר גם
הוא בשביות. דהיא לשון שמן
ומשיחה (ישעיה לז) הודשנה מחלל
מחרמנין אהדנה: (ס' מנצ"ה) לא
שאלו לו כחוב על פינקיס כו'. אלא
זמן שיש בגלים לזכר שבעה היות
מודה שאלו לו כו': שניהם נשבעין
ונוטלין. מנצל היות דאמר ליה (ו)
פועלים לא מהימנו לי בשבועה את
האמתמינהו דלא אמרת לי כבדיה הכ
לכו וכן פועלים לא מהימנו לי כבדיה הכ
לן חנוני שבעה: גמ' טורח
שבועה זו למע. ששניהם נשבעין ונוטלין
שאלו שבועה שוא מביניהם ולא פירש
(ל) רבי מאיר קפיד ליה לו נטלין
כלל שבעה כן נגס או יפקיד חנוני
בשבועה פועלים: פנינא שניהם
נשבעין ונוטלין. כבר שנית לנו
וסתמנו שבעה שניהם נשבעין ונוטלין:
קיבלה מינה. רבי מר' חיאל והדר
זיה לו לא: פ"ס. כי פירש רבי מאיר
בבבליה ליה גוונא קפיד פועלים
נשבעים לחנוני שאל קבלו ממנו כלום
אלמלא לא קיבלה ונכסיה ליה חנוני
יפקיד שהיה לו לתת להם בעדים:
ואם אישא. דקיבלה נשבעין לבטל
היות מיבעי ליה דמה לכן אלל חנוני
לשבועה הויאל ומוכר וגובה מנצל
היות: אחר רבא. לעולם קיבלה מינה

אי אמרת בשלמא אביו כי האי גוונא מייחב
אצטריך קרא למיפטר גבי יורשין אלא אי
אמרת אביו כי האי גוונא נמי פסור קרא
גבי יורשין למה לי ורב ושמואל האי שבועה
ה' מאי קא דרשי ביה מיבעי ליה: לכדתנא
שמעון בן טרפון אומר ישבועה ה' תהיה בין
שניהם כלומר שהשבועה חלה על שניהם
שמעון בן טרפון אומר "אזהרה לעוקב אחר
גוואף מנין ת"ל לא תנאף: לא תנאף
והרגנו באהליכם שמעון בן טרפון אומר
תרחם ויניחם באהלו של מקום יעד הנהר
הגדול נהר פרת שמעון בן טרפון אומר "קרב
ללבי דהיא ואידען רבי רבי ישמעאל חנא
עבר מלך במלך: והחנוני על פינקיס כו': תניא
אמר רבי טורח שבועה זו למה א"ר חייא
(בר אבא) חנינא י"שניהם נשבעין ונוטלין
מבעל הבית קיבלה מינה או לא קיבלה
מינה ת"ש דתניא רבי אומר פועלים נשבעין
לחנוני ואם אישא לבטל הבית מיבעי ליה
אמר רבא יפועלים נשבעין לבטל הבית
במעמד חנוני כי הכי דליכספו מינה "איחומר
שתי בתי עדים המכחישות זו את זו אמר רב
הונא יזו באה בפני עצמה ומעידה זו באה
בפני עצמה ומעידה רב חסדא אומר
בהרי סהרי שקרי למה לי שני מלוין ושני
לווין ושני שטרות היינו פלונייהו מלוה ולוה
ושני שטרות י"ד בעל השטר על התחתונה
שני מלוין ולוה אחד ושני שטרות
'היינו מתניתין ב' לוין ומלוה אחד ושני
שטרות מאי יתיקו מתיב רב הונא בר יהודה
אחד

והכי קאמר פועלים נשבעין לבטל הבית
דמפרש ואיל: המכחישות זו את זו. שני אומרים הרג ושני אומרים
לא הרג: זו כאל כפני עצמה ומעידה. בעדות אחרת וכן ו' ואע"פ
שהאמת פסולה אין לך לפסול לא זו ולא זו הויאל ואין יודע איזה מהן
פסולה. אלל אחד מכת זו ואחד מכת זו אין נלמדין בעדות אחת דמה
נפוך אחד מהן פסול והיינו דנקט ביה האי לישנא כאל כפני עצמה
ומעידה: כדדי פסול שקרי למע לי. הויאל והאמת פסולה אין אחת
מהן נלמדת לשום עדות: ה"ג שני מלוין ושני לוין וכשני שטרות
היינו פלונייהו ול"ד דכ"ע: ב' מלוין וב' לוין וב' שטרות. וא"ל מב'
כימות הללו חתומה על זה והב' חתומה על זה ולכך הונא שניהם
השטרות כשרין ולכך חסדא שניהם פסולין: מלוה ולוה ושני שטרות.
יש לו לאדם אחד שני שטרות על שמי הלואות על חצירו וא' מהן
חתומה על זה וא' על זה יד בעל השטר על החתומה בין לרב הונא
בין לרב חסדא אין חולקין בזה שהרי זה כאל עליו מכת שמי כימות אחת
כשרה ואחת פסולה אין אחת יכול לפסול את שניהם ולא להכשיר את
שניהם הלכך שטר קטן שבהם גובה הימנו והגדול יפקיד לפי שאומר
לו זו היא הפסולה דמפסיקא לא מפיקין ממנה מינה אלל ממה נפשך
הקטן גובה דיש בכלל מאחיס מנה: שני מלוין ולוה אחד. היינו מתני'.
שני מלוין הויאל איש שטרו על ליה אחד ואחת משתי כימות הללו

אחת חתומה בזה ואחת בזה לא קמבעיא לן מאי קאמר רב הונא כה
שאלה מהן שטר אין אנו יכולין להפסיד את אחד מהן ונזקקין להן כ"ד להגבות. והכי נמי לרב הונא דאית ליה גבי שני מלוין ושני לוין זו כאל
ומעידה זו כאל ומעידה הוא הדין לשני מלוין ולוה אחד ואע"פ שממה נפשך הלוי העני הוא לוקה כאלה מן השטרות הללו על ידי
עדות פסולה אין אחת יכול להפסיד את אחד מן המלוין שאין יודע איזה הפסולה: שני לוין ומלוה אחד. הויאל מלוה זה שני
שטרות זו חתומה בזה זו חתומה בזה: מאי. אחר רב הונא בזה מי אמרין כיון דחד גברא הוא דמיימי להו לקמן לא מודקקין
ליה דמה נפשך בשטר פסול בל לפנינו זה דוחה אלל זה זה אלל זה ויפקיד או דלמא כיון דעל שני לוין הוא מלוה זו כאל
ומעידה זו כאל ומעידה. לרב חסדא לא מבעיא ליה דהא אפי' בשני מלוין ושני שטרות פסול וכל שכן בשני לוין ומלוה אחד:

אבא ספחא רחמי' ר' אבי וכו' עד אצטריך קרא למיפטר יורש: וחנני על פנקיס כיצד כגון שאמר בעל הבית לחנני תן לבני או לפועלים שליך וכן הוא אומר נחתי יאמרים לא לקחתן. ישיבע החנני טיטול.
אבל אם טוען כי לך נחתי או לשלוחך. וכן כתוב בפנקיס ובעה"ה אינו מורה בזה הרי הם כשאר כל השטות: וירושלמי לא במקור אפרו טיטול לומר לו כתבתה בזה הדין פסוק בזה הדין ל' ר' אומר אומר אני

ולא כפונם את שטרו כדאמרין לקמן הכי דלא לסיק עליה ור' אבא
נמי סבירא ליה ללרב נחמן בשניהם חשודין דהלכה כרבי יוסי דלמא
יתלוקו מטעמא דפרישית והא דקאמר רבאמינו שגאלך ישראל ר' אבא
לא משום דסבר כר' מאיר אלא דר' אבא אית וכן לפרושי מילתא דר'
מאיר דחורה למחייב לה ומשלם
כדאשכחן דסבר ר' אבא בעלמא:
(הנה"ה) ועוד י"ל דטעמא דרב נחמן
בשניהם חשודים משום כיון דמחייב
הטובע נמי שבעה מדרבנן ואין יכול
לישבע מפסיד החלי זה המידון אין
נראה דאם כן היתומים מן היתומים
נמי יסבור רב נחמן ור' אבא כשמואל
מחן שאין יכולין בני המלוה לישבע
יפקידו ויכולה שמעון משמע דפליגי
ואם בני הלוי נמי משידי דאין יכולין
לישבע מכל מקום לא יפקידו כי אם
החלי ואמאי לרבי אלעזר נשבעין
ונוטלין הכל ומשמע דר' אלעזר הו'
כר' אבא ורב נחמן (ע"כ הנה"ה):
ואלל קא קא קשה דמנא ליה לה"ס
כמקור דרב ושמאל ית להו דר' אבא
נכסאם ונכמשיין לא ידעא דקאמר
האי שבעה ה' מאי דרשי ביה
ונראה דאם איתא דאית להו מתוך
שאין יכול לישבע משלם היה להם
לכך ליה לפסוע החלי מתוך שאין
יכולין לישבע (ו) שפרעו דפרי' כקונו'
אלל ודאי ליה להו האי סברא לענין
לשלם אלל לענין להפסיד וכו':

אי אמרת בשלמא אביו כי האי גוונא מייחב
אצטריך קרא למיפטר גבי יורשין אלא אי
אמרת אביו כי האי גוונא נמי פסור קרא
גבי יורשין למה לי ורב ושמואל האי שבועה
ה' מאי קא דרשי ביה מיבעי ליה: לכדתנא
שמעון בן טרפון אומר ישבועה ה' תהיה בין
שניהם כלומר שהשבועה חלה על שניהם
שמעון בן טרפון אומר "אזהרה לעוקב אחר
גוואף מנין ת"ל לא תנאף: לא תנאף
והרגנו באהליכם שמעון בן טרפון אומר
תרחם ויניחם באהלו של מקום יעד הנהר
הגדול נהר פרת שמעון בן טרפון אומר "קרב
ללבי דהיא ואידען רבי רבי ישמעאל חנא
עבר מלך במלך: והחנוני על פינקיס כו': תניא
אמר רבי טורח שבועה זו למה א"ר חייא
(בר אבא) חנינא י"שניהם נשבעין ונוטלין
מבעל הבית קיבלה מינה או לא קיבלה
מינה ת"ש דתניא רבי אומר פועלים נשבעין
לחנוני ואם אישא לבטל הבית מיבעי ליה
אמר רבא יפועלים נשבעין לבטל הבית
במעמד חנוני כי הכי דליכספו מינה "איחומר
שתי בתי עדים המכחישות זו את זו אמר רב
הונא יזו באה בפני עצמה ומעידה זו באה
בפני עצמה ומעידה רב חסדא אומר
בהרי סהרי שקרי למה לי שני מלוין ושני
לווין ושני שטרות היינו פלונייהו מלוה ולוה
ושני שטרות י"ד בעל השטר על התחתונה
שני מלוין ולוה אחד ושני שטרות
'היינו מתניתין ב' לוין ומלוה אחד ושני
שטרות מאי יתיקו מתיב רב הונא בר יהודה
אחד

והכי קאמר פועלים נשבעין לבטל הבית
דמפרש ואיל: המכחישות זו את זו. שני אומרים הרג ושני אומרים
לא הרג: זו כאל כפני עצמה ומעידה. בעדות אחרת וכן ו' ואע"פ
שהאמת פסולה אין לך לפסול לא זו ולא זו הויאל ואין יודע איזה מהן
פסולה. אלל אחד מכת זו ואחד מכת זו אין נלמדין בעדות אחת דמה
נפוך אחד מהן פסול והיינו דנקט ביה האי לישנא כאל כפני עצמה
ומעידה: כדדי פסול שקרי למע לי. הויאל והאמת פסולה אין אחת
מהן נלמדת לשום עדות: ה"ג שני מלוין ושני לוין וכשני שטרות
היינו פלונייהו ול"ד דכ"ע: ב' מלוין וב' לוין וב' שטרות. וא"ל מב'
כימות הללו חתומה על זה והב' חתומה על זה ולכך הונא שניהם
השטרות כשרין ולכך חסדא שניהם פסולין: מלוה ולוה ושני שטרות.
יש לו לאדם אחד שני שטרות על שמי הלואות על חצירו וא' מהן
חתומה על זה וא' על זה יד בעל השטר על החתומה בין לרב הונא
בין לרב חסדא אין חולקין בזה שהרי זה כאל עליו מכת שמי כימות אחת
כשרה ואחת פסולה אין אחת יכול לפסול את שניהם ולא להכשיר את
שניהם הלכך שטר קטן שבהם גובה הימנו והגדול יפקיד לפי שאומר
לו זו היא הפסולה דמפסיקא לא מפיקין ממנה מינה אלל ממה נפשך
הקטן גובה דיש בכלל מאחיס מנה: שני מלוין ולוה אחד. היינו מתני'.
שני מלוין הויאל איש שטרו על ליה אחד ואחת משתי כימות הללו

אחת חתומה בזה ואחת בזה לא קמבעיא לן מאי קאמר רב הונא כה
שאלה מהן שטר אין אנו יכולין להפסיד את אחד מהן ונזקקין להן כ"ד להגבות. והכי נמי לרב הונא דאית ליה גבי שני מלוין ושני לוין זו כאל
ומעידה זו כאל ומעידה הוא הדין לשני מלוין ולוה אחד ואע"פ שממה נפשך הלוי העני הוא לוקה כאלה מן השטרות הללו על ידי
עדות פסולה אין אחת יכול להפסיד את אחד מן המלוין שאין יודע איזה הפסולה: שני לוין ומלוה אחד. הויאל מלוה זה שני
שטרות זו חתומה בזה זו חתומה בזה: מאי. אחר רב הונא בזה מי אמרין כיון דחד גברא הוא דמיימי להו לקמן לא מודקקין
ליה דמה נפשך בשטר פסול בל לפנינו זה דוחה אלל זה זה אלל זה ויפקיד או דלמא כיון דעל שני לוין הוא מלוה זו כאל
ומעידה זו כאל ומעידה. לרב חסדא לא מבעיא ליה דהא אפי' בשני מלוין ושני שטרות פסול וכל שכן בשני לוין ומלוה אחד:

אבא ספחא רחמי' ר' אבי וכו' עד אצטריך קרא למיפטר יורש: וחנני על פנקיס כיצד כגון שאמר בעל הבית לחנני תן לבני או לפועלים שליך וכן הוא אומר נחתי יאמרים לא לקחתן. ישיבע החנני טיטול.
אבל אם טוען כי לך נחתי או לשלוחך. וכן כתוב בפנקיס ובעה"ה אינו מורה בזה הרי הם כשאר כל השטות: וירושלמי לא במקור אפרו טיטול לומר לו כתבתה בזה הדין פסוק בזה הדין ל' ר' אומר אומר אני

ל"א א סמך לאין קד:
ב ב מ"י פסוק מהל'
מלוה הלכה ה סמך ששין
זר טועה ח"ת ח"ת ח"ת
פסול:
סא ד מ"י פסוק מהל'
עדות הלכה ה סמך
פסין קי טועה ח"ת ח"ת
לא פסול:
בב ה ד מ"י ס' הלכה ג
ג טועה ח"ת ח"ת ח"ת
בב ז מ"י ס' הלכה ג
טועה ח"ת ח"ת ח"ת
וע"כ:

תורה אור השלם

1. שבעת יי תהיה בין
שניהם אם לא שקל דיו
במלאכת ערדו ולקח
בעליו ולא יישלם:
שמות כ'
2. לא חרצך לא חננאל
לא תגב לא חננאל
ברך עד שקר:
שמות כ'
3. ותרגו באהליכם
והאמר בשבועה יי אביו
הרגינו מארץ מצרים
למה אנו ביד האמרי
להשמידנו: דברים כ'
4. שו וטעו לכם ובאו
דה האמרי ואל כל
שבועה בפרקיה כד
יכולין לישבע (ו) שפרעו דפרי' כקונו'
אלל ודאי ליה להו האי סברא לענין
לשלם אלל לענין להפסיד וכו':

הנהגות הגר"א

(א) חנני ד"ה כ"ה אלל
קא קשה דמנא ליה לה"ס
כמקור דרב ושמאל ית להו דר' אבא
נכסאם ונכמשיין לא ידעא דקאמר
האי שבעה ה' מאי דרשי ביה
ונראה דאם איתא דאית להו מתוך
שאין יכול לישבע משלם היה להם
לכך ליה לפסוע החלי מתוך שאין
יכולין לישבע (ו) שפרעו דפרי' כקונו'
אלל ודאי ליה להו האי סברא לענין
לשלם אלל לענין להפסיד וכו':

מוסף רש"י

שהשבועה חלה על
שניהם. ששניהם נשבעין
בה. שאל דקדק למסור
מתוך דין נחמן ואלו לרבי
חליל הכס (נע"מ דס"ו).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones